Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002992

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-07-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борисова Олена Василівна

2. Olena V. Borysova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 22-08-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Київський апеляційний суд

Код за ЄДРПОУ: 42258617

Місцезнаходження: вул. Солом'янська, 2а, Київ, 03110, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 146

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.17.65, 10.53.21, 10.53.31, 10.53.65

Тема дисертації:

1. Адміністративно-правове регулювання екологічної політики територіальної громади
2. Legal regulation of the environmental policy of the united territorial community

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено комплексному дослідженню адміністративно-правового регулювання екологічної політики територіальної громади як самостійного явища у системі публічного управління. Наукова новизна дослідження полягає у тому, що вперше екологічна політика територіальної громади розглядається не лише як складова частина загальної екологічної політики держави, а як об'єкт адміністративно-правового регулювання, який має власну нормативну базу, інституційне забезпечення, організаційні механізми, процедурні особливості та принципи функціонування. У роботі окреслено понятійний апарат екологічної політики на рівні територіальної громади, запропоновано авторське визначення цього явища та обґрунтовано його місце у структурі системи охорони навколишнього природного середовища. У сучасній науковій і правозастосовній практиці відсутня єдність у вживанні термінів «державна екологічна політика», «місцева екологічна політика», «регіональна екологічна політика» та «екологічна політика територіальної

громади». Це створює суттєві труднощі як у плануванні екологічної діяльності, так і у нормативному регулюванні повноважень різних суб'єктів. Обґрунтовано, що екологічна політика територіальної громади не повинна розглядатися як механічна проєкція державної екологічної політики на місцевому рівні. Вона має автономне інституційне наповнення, здійснюється у формах публічного управління, що властиві саме місцевому самоврядуванню, та відображає специфіку потреб громади, її екологічні виклики і ресурси. Водночас вона є складовою державної екологічної політики, яка реалізується у вигляді субсидіарної взаємодії держави та органів місцевого самоврядування. Обґрунтовано, що така політика здійснюється за допомогою заходів охорони, використання і відтворення природних ресурсів, захисту населення від негативних екологічних впливів та узгоджується із загальнодержавними екологічними стандартами і принципами. Зазначено, що екологічна політика територіальної громади є об'єктом міжгалузевого правового регулювання. Вона охоплює норми екологічного, природоресурсного, адміністративного, бюджетного та муніципального права. У роботі наголошено, що провідну роль у регулюванні цієї сфери відіграє адміністративне право, оскільки більшість управлінських рішень, процедур та механізмів реалізується саме в адміністративно-правовій формі. Дослідження приділяє увагу інструментам адміністративного примусу, адміністративної відповідальності, а також нормативній регламентації процесів планування, моніторингу, контролю та реалізації екологічної політики громади. Встановлено, що екологічна політика територіальної громади є комплексною адміністративно-правовою категорією, яка характеризувалась специфічною нормативно-правовою основою, а також власними організаційними формами та інструментами реалізації. Розкрито роль та особливості контролю у сфері екологічної політики територіальної громади. Запропоновано чітке розмежування функцій державного, самоврядного та громадського контролю. Встановлено, що державний контроль забезпечує дотримання загальнодержавних екологічних стандартів, тоді як самоврядний контроль є механізмом оперативного реагування на локальні екологічні проблеми. Громадський контроль визначено як інструмент забезпечення прозорості та підзвітності місцевих органів влади перед громадянами. Запропоновано напрями вдосконалення нормативно-правового регулювання екологічної політики територіальних громад в Україні. Серед ключових рекомендацій визначено: інтеграцію місцевих програм у загальнодержавну систему екологічного управління; законодавче закріплення чітких повноважень органів місцевого самоврядування; оптимізацію управлінської структури місцевого самоврядування, зокрема на проміжних рівнях (районні, обласні ради); впровадження механізмів довгострокового планування.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive study of the administrative and legal regulation of the environmental policy of the territorial community as an independent phenomenon in the public administration system. The scientific novelty of the study lies in the fact that for the first time the environmental policy of a territorial community is considered not only as an integral part of the general environmental policy of the state, but as an object of administrative and legal regulation, which has its own regulatory framework, institutional support, organizational mechanisms, procedural features and principles of functioning. The paper outlines the conceptual apparatus of environmental policy at the level of the territorial community, proposes the author's definition of this phenomenon and substantiates its place in the structure of the environmental protection system. In modern scientific and law enforcement practice, there is no unity in the use of the terms "state environmental policy", "local environmental policy", "regional environmental policy" and "environmental policy of the territorial community". This creates significant difficulties both in the planning of environmental activities and in the regulatory regulation of the powers of various entities. It is substantiated that the environmental policy of the territorial community should not be considered as a mechanical projection of the state environmental policy at the local level. It has an autonomous institutional content, is carried out in the forms of public administration that are characteristic of local self-government, and reflects the specifics of the needs of the community, its environmental challenges and resources. At the same time, it is a component of the state environmental policy, which is implemented in the form of subsidiary interaction between the state and local self-government bodies. It is substantiated that such a policy is carried out with the help of measures for the protection, use and reproduction of natural resources, protection of the population from negative environmental impacts and is consistent with

national environmental standards and principles. It is noted that the environmental policy of the territorial community is the object of intersectoral legal regulation. It covers the norms of environmental, natural resources, administrative, budgetary and municipal law. The paper emphasizes that administrative law plays a leading role in the regulation of this area, since most of the managerial decisions, procedures and mechanisms are implemented in the administrative and legal form. The study pays attention to the tools of administrative coercion, administrative responsibility, as well as the regulatory regulation of the processes of planning, monitoring, control and implementation of the environmental policy of the community. It has been established that the environmental policy of the territorial community is a complex administrative and legal category, which was characterized by a specific regulatory and legal framework, as well as its own organizational forms and implementation tools. The role and features of control in the field of environmental policy of the territorial community are revealed. A clear distinction between the functions of state, self-government and public control is proposed. It has been established that state control ensures compliance with national environmental standards, while self-government control is a mechanism for prompt response to local environmental problems. Public control is defined as a tool for ensuring transparency and accountability of local authorities to citizens. Proposals have been made for improving the regulatory framework for environmental policy in local communities in Ukraine. Key recommendations include: integrating local programmes into the national environmental management system; legislating clear powers for local self-government bodies; optimising the management structure of local self-government, particularly at intermediate levels (district and regional councils); and introducing long-term planning mechanisms.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Борисова О. В. Територіальна громада як суб'єкт здійснення екологічної політики. Європейські перспективи. 2023. № 4. С. 76–81.
- Борисова О. В. Організаційно правові засади реалізації екологічної політики територіальною громадою. Академічні візії. 2023. № 23. С. 1–8.
- Борисова О. В. Екологічні повноваження органів місцевого самоврядування територіальної громади. Академічні візії. 2023. № 24. С. 1–6.

Наукова (науково-технічна) продукція: досліджено адміністративно-правове регулювання екологічної політики територіальної громади

Соціально-економічна спрямованість: визначено поняття екологічної політики територіальної громади як сукупності заходів охорони, використання і відтворення довкілля та захисту здоров'я людей від несприятливих екологічних факторів, що плануються, реалізуються і фінансуються, а також контроль за реалізацією і притягнення до відповідальності за невиконання яких здійснюється органами місцевого самоврядування територіальної громади

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0124U001181

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Піддубний Олексій Юрійович

2. Oleksii Y. Piddubnyi

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.06, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4867-4613

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данилюк Леся Романівна

2. Lesia R. Danyliuk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3201-8881

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стрільчук Віталій Ананійович

2. Vitalii A. Strilchuk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6403-0351

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Поліський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493681

Місцезнаходження: бульвар Старий, 7, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гулак Олена Василівна

2. Olena V. Hulak

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9004-0185

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ладиченко Віктор Валерійович

2. Viktor V. Ladychenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7823-7572

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Курило Володимир Іванович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Курило Володимир Іванович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Боярчук Сергій Васильович
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна